

Kolumni Käytännön Maamieheen 15.7.2010

RUOANTUOTANNOSTA SUOMESSA KASVUNALA

Ruokastrategiaryhmä luovutti esityksensä ”Huomisen ruoka – esitys kansalliseksi ruokastrategiaksi” kesäkuun puolivälissä. Ryhmää veti vuorineuvos Simo Palokangas. Ryhmässä oli kattava edustus elintarvikeketjun eri toimijoista: tuottajat, teollisuus, kauppa, kuluttajat ja tutkimus.

Strategian valmistelu käynnistettiin viime vuonna pääministeri Matti Vanhasen ehdotuksesta. Strategiaa tarvitaan, koska ruoantuotannon tuleviin, suuriin globaaleihin haasteisiin on varauduttava hyvissä ajoin ja laajalla keskustelulla. Maailman ruoantuotannon määrää on FAO:n mukaan lisättävä 70 %:lla vuoteen 2050 mennessä. Väestönkasvun lisäksi mm. ilmastonmuutos aiheuttaa uhkia ravinnon tuottamiselle maapallolla.

Työryhmä esittää, että ruoasta tehdään Suomessa kasvunala. Vuoteen 2030 mennessä ruoantuotantomme arvo voisi ryhmän mukaan kaksinkertaistua. Kasvu syntyisi sekä viennin lisääntymisestä että siirtymisestä korkeamman jalostusasteen tuotteisiin. Vaikka tavoite on kova, on se kuitenkin saavutettavissa. Runsaat luonnonvaramme ja puhdas vesi sekä korkean tason osaaminen tarjoavat tälle tavoitteelle mahdollisuudet toteutua. Myös ilmastonmuutoksen vaikutukset meillä ja muualla auttavat tavoitteeseen pääsemistä.

Työryhmän mukaan luonnonvaroista huolehtimisen lisäksi meidän on panostettava entistä enemmän huippuluokan tutkimukseen, tuotekehitykseen ja osaamiseen. Kasvutavoite edellyttää, että maataloustuotanto lähtee selkeälle kasvu-uralle, jotta kotimaista raaka-ainetta riittää laajentuvalla elintarviketeollisuudelle.

Ruoka-alan kasvu, kilpailukyky ja tulevaisuus perustuvat kuluttajien tarpeisiin vastaamiseen. Ruokastrategiaryhmän mielestä kulutuksen erilaistumisen ja kuluttajien muuttuvien tarpeiden ymmärtäminen edellyttävät uutta vuoropuhelua, yhteistyötä ja kumppanuuksia kuluttajien, kaupan, ruokapalvelujen, teollisuuden ja alkutuotannon kesken.

Olen näistä ryhmän esityksistä täysin samaa mieltä. Resurssit Suomessa ovat erinomaiset, ja yhteistyön ja vuoropuhelun välttämättömyyden tiedostan erittäin hyvin. Suomessa on toteutettu elintarvikeketjun laatutyötä jo yli 10 vuoden ajan. Tämän työn myötä maassamme on perinteitä koko ketjun yhteiselle keskustellulle. Hedelmällinen maaperä yhteistyölle on siis olemassa. Sitä täytyy nyt entisestään hyödyntää.

Työryhmän esitysten pohjalta maa- ja metsätalousministeriössä valmistellaan ensi syksynä selonteko ruokastrategiasta eduskunnalle. Selonteon myötä hallitus ja eduskunta päättävät linjauksista ja toimista, joita Suomen ruoantuotanto tarvitsee tulevaisuudessa.

Maatalouskomissaari ymmärtää Suomen olosuhteita

Uusi maatalouskomissaari, romanialainen Dacian Ciolos vieraili Suomessa 13.-15.7.2010. Keskustelujemme pääasia oli EU:n yhteisen maatalouspolitiikan (CAP) sisältö vuoden 2013 jälkeen. Ajankohta neuvotteluille oli mitä parhain, koska marraskuussa komissio antaa tiedonannon CAP:n tulevaisuudesta. Lainsäädännöstä päättäminen ajoittuu vuoden 2012 lopulle -vuoteen 2013.

Esittelin komissaarille maa- ja metsätalouttamme paitsi neuvottelupöydän ääressä, myös tilavierailuilla Pohjois-Karjalassa. Vaikka komissaarin tutustuminen maaseutumme tapahtui ennätysheleissä, hän tuntui ymmärtävän hyvin Suomen pohjoiset olosuhteet. Hän totesi useaan otteeseen, että EU:n tulevan maatalouspolitiikan on otettava huomioon EU:n eri alueiden erilaiset tarpeet. Tähän on helppo yhtyä. Voi sanoa, että tähän asti CAP:n perusta on ollut EU:n alkuperäisten kuuden jäsenmaan tarpeisiin rakennetussa järjestelmässä.

Uskon vahvasti siihen, että CAP:n uudistus mahdollistaa Suomen, joka on EU:n ja maailman pohjoisin maatalousmaa, luonnonolosuhteiden huomioon ottamisen EU:n maatalouspolitiikassa. Tavoittemme voidaan saavuttaa, kun esitämme hyvät perustelut ja teemme paljon yhteistyötä niin komission kuin myös EU:n parlamentin ja muiden jäsenmaiden kanssa.

Jäsenmaille tulossa vapaus päättää GMO-viljelystä kussakin maassa

EU:n komissio teki 13.7.2010 erittäin merkittävän linjapäätöksen, jolla komissio siirtäisi geenimuunneltujen kasvien eli GMO-kasvien viljelystä päättämisen jäsenmaille. Edelleen EU hyväksyy EU:n elintarviketurvallisuusviraston (EFSA:n) asiantuntemuksen perusteella viljelyyn kelpaavat GMO-kasvilajikkeet. Näiden hyväksytyjen lajikkeiden viljelyyn ottamisesta tai ottamatta jättämisestä päätettäisiin jatkossa kussakin jäsenmaassa. Tätä Suomi on ajanut, ja nyt komission ehdotus saatiin.

Asiasta on käytävä Suomessa perusteellinen ja kiihkon keskustelu. Kuluttajilla on oltava oikeus valita ruokakoriinsa GMO-vapaita tuotteita ja tuottajilla oltava oikeus viljellä myös GMO-vapaita kasveja.

Sirkka-Liisa Anttila
maa- ja metsätalousministeri